

ESAM

[Ekonomik ve Sosyal Araştırmalar Merkezi]

**I. Dünya Savaşı'nın 100. Yıldönümü
Uluslararası Sempozyumu**

-KAPANIŞ KONUŞMASI-

M. Recai KUTAN

7 Kasım 2014

I. DÜNYA SAVAŞININ 100. YILDÖNÜMÜ ULUSLARARASI SEMPOZYUMU

Kapanış Konuşması

M. Recai KUTAN

Sevgili Gençler ve Değerli Dostlar hepimizi şahsım ve ESAM adına hürmetle muhabbetle selamlıyorum.

Üç gün süren bu çalışma Cenab'ı Hakk'ın lütfuyla biraz önce sona erdi. Elhamdülillah, çok güzel bir program olduğunu bendeniz ifade ediyorum.

Değerli Katılımcılar,

Benim ve bu arada buraya gelen değerli hocalarımızın hepsinin müşterek kanaati güzel bir program olduğudur. ESAM'da bulunan ve bu projede emeği geçen arkadaşlarımızı tebrik ettiler. Bundan dolayı ESAM böyle bir çalışmaya vesile olduğu için Allah'a hamd-ü senalar ediyorum.

Konuşmamın başına hemen şunu ifade edeyim. Hem toplantının üçüncü hem de günün şu saatinde yine salonumuz elhamdülillah dolu. Bu çalışmaya çok yakın ilgi gösterdiniz. Eminim ki iyice de yorulduunuz. Onun için peşin peşin söyleyeyim yorgunluğunuzu biraz daha artıracak değilim. Sadece teşekkür vazifemi yerine getireceğim ve o sırada da ufak tefek tavsiyelerde bulunacağım.

Elbette buna benzer çalışmalar gerekli kamu kuruluşları tarafından yapılmıştır. Zannediyorum ki bizim yaptığımız bu çalışmanın öbür çalışmalardan biraz farkı var. Biz meseleyi biraz daha kapsamlı olarak ele aldık. Tabii bu bizim fikrimiz değil. Aşağı yukarı 4-5 aydan beri çok değerli bilim adamlarımızın bir grubuyla "Nasıl bir toplantı yapmalıyız ve bu toplantının kapsamı ne olmalıdır?" çalışmaları sürdürüyorduk. Dolayısıyla bizim yaptığımız çalışmanın kapsamı bugüne kadar yapılanlardan oldukça farklı oldu. Nitekim I. Cihan Harbi yapılmış, onun meydana getirdiği etkiler; ekonomide, politikada,

kültürümüzde vs. aklımıza gelebilecek tüm alanlarda ne etkisi varsa meydana gelmiş. Yaptığımız toplantının bölümleri bu şekilde tespit edildi.

Takip ettiğiniz gibi 8 oturum yaptık ve bu 8 oturumda 32 adet tebliğ takdim edildi.

Sizlerde sabırla dinlediniz ve eminim ki çok büyük ölçüde istifade ettiniz. Şimdi bu yapılmış olan çalışma bana sorarsanız birinci kademe bir çalışmadır. Bu yaptığımız çalışma bundan sonra yapacağımız çalışmalara bir nevi ışık tutacaktır. Sadece bu çalışmayla bizim bazı neticeler elde etmemiz mümkün değil.

Bendenizin mesleği mühendisliktir. Uzun yıllar projeler yaptım ve yönettim. Biz bunları yaparken kararımıza esas olan; teknik sonuçları, toprağın yapısı nedir, kullanacağın suyun yapısı nedir, o nehirden akan suyun rejimi nedir, velhasıl 20-30 done toplayıp ondan sonra bunu değerlendiriyoruz.

Genç arkadaşlarla çalışıyorduk. Onlara verdiğim ilk ders şu idi; bir projenin sağlamlığını test ederken şu üç soruyu soracaksınız ve buna müspet cevaplar alıyorsanız o göre karar vereceksiniz.

Bu projeyi niçin yapıyoruz?

Niçin bu şekilde yapıyoruz?

Niçin bu işi bu zamanda yapıyoruz?

Belki daha ileride yapmak daha uygundur, diye soruyoruz. Bu ölçüt içerisinde gerek kamu kuruluşları gerekse sivil toplum kuruluşları bu meseleleri enine boyuna inşallah inceleyecekler.

Biraz önce değerli Hocamız dedi ki, “Dışarıdaki adamlar bizi bizden daha iyi biliyorlar. Neden? Çünkü meseleyi bilimsel olarak ele alıyorlar.” Belki de çoğunuzun bilmediği bir hususu ele almak istiyorum. Yıl 1963, Diyarbakır’da DSİ Bölge Müdürüyüm ve köy içme suları bizim sorumluluğumuzda. Mardin’in İdil kazasının suyu yok ve nüfusu 2.500 civarlarında. Oraya nasıl su temin edebiliriz, diye gittik. Kaymakamla konuşurken pencereden baktım. Dışarıda iki tane iyice sarışın yaşları 25 civarında bir hanım ve bir tanede erkek var.

Sordum, “Bunlar kim?”. “Bunlar barış gönüllüleridir.” dedi. “Ne yapıyorlar bunlar?” diye sorduğumda. “İsmet Paşa ile Kennedy zamanında yapılan bir antlaşma gereği gelişmekte olan ülkelere yardım olsun, diye adamları gönderiyorlar.” dedi. “O, erkek olan ne yapıyor?” dedim. “Efendim her sabah çıkıp köyleri dolaşiyor. Köylülere teknik tarım bilgileri veriyor.” dedi. “Mesleği neymiş, peki?” diye sordum. “Mesleğini ilk defa duyuyorum, adam sosyal antropologmuş.” Tarım ile sosyal antropoloji arasında ne alaka varsa. “Hanım, ne yapıyor?” diye sordum. “O da köyleri dolaşiyor ve haftada iki gün İngilizce dersi veriyor.” dedi.

Sonradan bunlar etüt edildi. Bizde bunlara iştirak ettik. O arada 1962 ile 1972 yıllarında Türkiye’ye 1.580 adet barış gönüllüsü geldi. Biz İdil’e memur gönderemiyoruz, içme suyu bile yok. İdil’de 28 ay kaldılar bunlar. Köy köy dolaştılar. Etnik ihtilaflar, mezhep ihtilafları, aşiretler arasında çelişkiler ve onun dışında ne kadar çelişki var ise bilgi verdiler.

Amerika Dışişleri Bakanlığı ilan veriyor, “Antropolog, dil bilimci ve tarihçi olanlar 4-5 aylık bir eğitimden geçecek ve 28 ay yurtdışında kalacak.” Cazip kılsın diye de diyorlar ki, “Döndüğünde Federal Devlet onlara iş garantisi verecek.” Adam iş bulabilmek için 28 ay yurtdışına gidiyor.

Hakikaten Hoca’nın da ifade ettiği gibi, “Adamlar köy bazında Türkiye’nin sosyal, askeri, ekonomik ve aklınıza gelebilecek her şeyin fotoğrafını çekmişler ve bunlar Amerika’nın Dış İşlerinde intikal ettirilmiş.” Bizim de bu anlayış içinde çalışma yapmamız lazım.

Dersiniz ki, “Siz bu çalışmayı ESAM olarak yapabilir misiniz?” Elbette şartlar yerine getirilirse yapabiliriz. Biz nihayetinde üyelerimizin verdiği aidatla ayakta kalmaya çalışan bir sivil toplum örgütüyüz. Bu gördüğünüz çalışmalara ancak gücümüz yetiyor. Ancak bunu mutlaka yapmamız lazım.

Efendim sözü fazla uzatmayım. Ben özellikle hocalarımıza şükranlarımızı arz ediyorum. Kime teklif götürdüysek seve seve, “Biz bu işin içerisinde varız.” dediler. Ön hazırlıkları yapıp tebliğlerini bize takdim ettiler. Bundan sonra bu tebliğler kendileri tarafından tekrar gözden geçirilecek bize takdim edilecek bizde mutlaka bunu

kitaplaştıracadıız. Bunu mümkün olduğu kadar gerekli kademelerin hepsine ulaştıracadıız. Ancak bu kitaplaştıracadıımız kitapların çoğu kere rafta kalacağını da biliyoruz. O halde başka metotlar uygulanmalı özellikle üniversitelerimize bu konuda büyük sorumluluklar düşüyor. Oralarda böyle bir günlük sempozyumlar düzenlenebilir.

nce hocalarımıza sonra da size şükranlarımı arz ediyorum. Günün bu saatinde bile sandalyeler dolu bu Türkiye’de çok fazla görülen bir şey değil. Hele  günlük sempozyumda kalsa kalsa 6’da 1’i kalırdı.

Özellikle de hanım kızlarımıza teşekkür ediyorum. Tabii bu yaşta bu çalışmaya iştirak etmeleri çok önemli. Benim yaşımda olanlara yapılacak yatırım öyle çok ekonomik değil. Yatırımı geleceğe yapmak lazım. Geleceği de bu gençler inşa ediyor.

Efendim ben tekrar teşriflerinden dolayı katılımcılara şükranlarımı arz ediyorum. Allah hepinizden razı olsun. İnşallah, ESAM önümüzdeki yıllarda da buna benzer çalışmalar yapar. Tekrar hepinizi hürmetle muhabbetle selamlıyor ve Allah’a emanet ediyorum.

Sağolun varolun.